

รายงานกิจกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ประเภทครู เมล็ดพันธุ์ใหม่สู่เด็กดี ด้วย“SMART MODEL”

นางสาวเปาะนุไร ตูแวปูเต๊ะ
ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

โรงเรียนบ้านแคนา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๑

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบรายงาน Best Practice ประเภทครู กิจกรรมถอดบทเรียน โครงการโรงเรียนสุจริต ของนางสาวเปาะนูไร ตูแวปูเต๊ะ ตำแหน่งครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านแคนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๑ เพื่อเสนอผลงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice “เมล็ดพันธุ์ใหม่สู่เด็กดี ด้วย SMART MODEL” ซึ่งผู้รายงานได้เสนอข้อมูลผลงานจากการปฏิบัติหน้าที่สำหรับใช้ประกอบการพิจารณา ของคณะกรรมการ มีการนำเสนอข้อมูลครอบคลุมตามหลัก หลักเกณฑ์และวิธีการ

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู นักเรียน โรงเรียนบ้านแคนา ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการปฏิบัติงาน ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจและให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติงานด้วยดีตลอดมา ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เปาะนูไร ตูแวปูเต๊ะ
ครูผู้ช่วยโรงเรียนบ้านแคนา

สารบัญ

ผลงานปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
แบบรายงานผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	๑
๑. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	๒
๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	๕
๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน	๘
๔. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ	๑๑
Best Practice ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะ ๕ ประการของโครงการโรงเรียนสุจริต	๑๑
กิจกรรมที่สอดคล้องกับปฏิญญาโรงเรียนสุจริต	๑๒
๕. ปัจจัยความสำเร็จ	๑๓
๖. บทเรียนที่ได้รับ	๑๓
๗. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ	๑๔
๘. ข้อเสนอแนะ	๑๘
ภาคผนวก	
ภาพประกอบการจัดประสบการณ์ด้วย SMART MODEL	๑๙
กิจกรรมที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ด้วย SMART MODEL	๒๕
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามโครงการโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านแคนา	๒๖

แบบรายงานผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ชื่อผลงาน ...เมล็ดพันธุ์ใหม่สู่คนดี ด้วย SMART MODEL.....
 เจ้าของผลงาน นางสาวเปาะนูไร ตูแวปุเต๊ะ.....
 โรงเรียน บ้านแคนา ตำบลบางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ๙๕๑๗๐.....
 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๑.....
 โทรศัพท์มือถือ ๐๖๓-๐๘๗๐๕๑๕.....
 e-mail Pohnurai@gmail.com.....

ประเภทผลงาน

- ครู
 ผู้บริหาร
 บุคลากรทางการศึกษา/ผู้รับผิดชอบโครงการ

สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนสุจริต

- ทักษะกระบวนการคิด
 มีวินัย
 ซื่อสัตย์สุจริต
 อยู่อย่างพอเพียง
 จิตสาธารณะ

๑. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๖๐: ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย) ซึ่งวัยแรกของชีวิต คือวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๖ ปีบริบูรณ์ เป็นวัยที่มีความสำคัญหรือเรียกได้ว่าเป็นช่วงโอกาสทองของชีวิต ในวัยนี้สมองของเด็กจะเติบโตอย่างรวดเร็ว หากเด็กได้รับการพัฒนาและได้รับการกระตุ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้อง จะช่วยเสริมให้เด็กมีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ถือเป็นช่วงวัยแรกของชีวิตที่ส่งผลต่อการวางรากฐานสำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นวิธีการหรือเครื่องมือที่สำคัญที่จะนำมาซึ่งการได้มาซึ่งความรู้ หรือการแก้ปัญหา (Roadrangka, ๒๐๐๑, p. ๒๑) ซึ่งวิธีการหรือความสามารถเหล่านี้เป็นพฤติกรรมของ นักวิทยาศาสตร์ (Padilla, ๑๙๙๐) ที่นำมาใช้ในการสำรวจตรวจสอบในทางวิทยาศาสตร์ในทุกๆ สาขาวิชา รวมถึง การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน จึงอาจกล่าวได้ว่าทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต (Saguansri, ๒๐๐๗) ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ในทุกๆ ระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัย ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้เด็ก ได้ฝึกปฏิบัติการใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่อย่างสม่ำเสมอ

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญในการพัฒนาเรียนรู้ เนื่องจากเด็กในวัยนี้จะมีการพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ และสติปัญญา ในหลักสูตรปฐมวัยจึงกำหนดให้สถานศึกษาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยให้มีรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับ อายุและระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยกำหนดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้มีโอกาสลงมือทำ เคลื่อนไหว ทดลอง เล่น สืบค้น คิดแก้ปัญหาได้ ด้วยตนเอง (Ministry of Education, ๒๐๐๔, p. ๕๒) การสอนระดับปฐมวัยจึงเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว เพื่อเรียนรู้และแก้ปัญหาตามความสนใจและวัย ซึ่งทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์นับว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวและประสบการณ์ต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานในการนำมาใช้แก้ปัญหาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จึงเป็นทักษะที่สำคัญและเป็นพื้นฐานที่ควรส่งเสริมตั้งแต่เด็กระดับปฐมวัยและสอดแทรกเข้ากับกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งการที่ได้ฝึกให้เด็กได้รับประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างสม่ำเสมอจะเป็นการปลูกฝังให้เด็กเป็นคนที่มี เหตุผลและรู้จักแสวงหาความรู้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่บุคคลพึงจะมี ซึ่งกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย (กุลยา ตันติผลาชีวะ. ๒๕๔๗) จากการศึกษาารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พบว่าเด็กจะรับรู้และคิดถ่ายโยงเป็นทิศทางเดียวไม่ซับซ้อน ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยในการทำกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์จึงแบ่งออกเป็น ๔ ทักษะ คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนก ประเภท ทักษะการสื่อสาร และทักษะการลงความเห็น สัมพันธ์ สมประสงค์ กล่าวว่าการจัดประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์มีความสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากเด็กได้สังเกต ได้คิดเอง ตามความสามารถ วุฒิภาวะ และความสนใจตามวัย เป็นการตอบสนองความต้องการ อยากรู้ อยากเห็น อยากค้นคว้า ทดลอง ฝึกการลองผิดลองถูก เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมที่ดีให้กับเด็กปฐมวัย

สำหรับการจัดการเรียนการสอนผ่านโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยนั้นมีแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ให้กับเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง ๓-๖ ปี ให้เกิดความสนใจในการเรียน

วิทยาศาสตร์ และมีพัฒนาการที่เหมาะสม สำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่ พัฒนาการการเรียนรู้ พัฒนาการทางการเคลื่อนไหว และพัฒนาการด้านภาษา พัฒนาการด้านสังคม ซึ่งเด็กวัยนี้สมองของเด็กจะเติบโตอย่างรวดเร็ว หากเด็กได้รับการพัฒนาและได้รับการกระตุ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้อง จะช่วยเสริมให้เด็กมีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ถือว่าเป็นช่วงวัยแรกของชีวิตที่ส่งผลต่อการวางรากฐานสำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ โดยสามารถนำ “โครงการโรงเรียนสุจริต” มาเป็นแนวทางบูรณาการการจัดประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาเด็กตามวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย ซึ่ง “โครงการโรงเรียนสุจริต” เป็นโครงการที่มีความมุ่งหมายเพื่อวางรากฐานการปลูกจิตสำนึกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้กับเยาวชน ประเทศด้วยวิสัยทัศน์ที่ว่า “สพฐ. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข ทุกหน่วยงานรับผิดชอบ ตอบสนองการป้องกันทุจริต” โดยมุ่งเน้นให้ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา ได้มีบทบาทในกระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม โปร่งใส เสมอภาค และเป็นธรรม รวมทั้งการปฏิบัติ การพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ ด้านการป้องกันการทุจริตอย่างมี จรรยาบรรณที่ต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งโครงการโรงเรียนสุจริตต้องการเสริมสร้างคุณลักษณะ ๕ ประการของ โรงเรียนสุจริตให้นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ และพัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาแบบ บูรณาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้มีคุณภาพ

จากการสังเกตพฤติกรรมช่วงเปิดเทอมแรกหลังจากพบวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID ๑๙) ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านแคนา ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักเรียน ขาดการทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหา ไม่มีความกล้าแสดงออก ไม่มีวินัย ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ลอกและสิ่งให้เพื่อนทำใบงาน ลงมือทำงานได้ด้วยตนเองไม่ได้ ใช้สิ่งของอย่างฟุ่มเฟือย ไม่แบ่งปัน ไม่มีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่เสียสละ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้

ด้วยเหตุนี้ครูจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างจิตสำนึก ปลูกฝัง และส่งเสริมพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๕ ประการของโครงการโรงเรียนสุจริต ด้วยการออกแบบนวัตกรรมเมล็ดพันธุ์ใหม่สู่คนดี ด้วย SMART MODEL เป็นสร้างและพัฒนาจิตสำนึกตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๕ ประการของโครงการโรงเรียนสุจริต โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ตามความสนใจ ฝึกจิตสำนึกที่ดี และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกที่ดีก่อน ระหว่าง และหลังปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนเป็นเมล็ดพันธุ์ใหม่สู่เด็กดีมีความมั่นใจในตัวเอง กล้าคิด กล้าทำ มีวินัย มีความซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง และเป็นเด็กมีจิตสาธารณะ ตามคุณลักษณะ ๕ ประการของโครงการโรงเรียนสุจริตอันเป็นรากฐานสำคัญให้เด็กเกิดการพัฒนาให้เหมาะสมกับวัย และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคตต่อไป

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้คำปรึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาตามวัย โดยมีวิสัยทัศน์และจุดหมายที่ครูนำมาใช้ในการในการจัดประสบการณ์ครั้งนี้ ดังนี้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัวยุ ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และเมื่อมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

ประสาธ เมืองเฉลิม (๒๕๔๖ : ๒๖ - ๒๗) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ที่จะสร้างการเรียนรู้ในตนให้กับเด็กประกอบด้วยขั้นตอนปฏิบัติการเรียนการสอน ดังนี้

๑. ให้เด็กเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) การลงมือกระทำจริงด้วยตนเอง การได้รับประสบการณ์ตรงจากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕
๒. จัดกิจกรรมตามสภาพจริง (Authentic activity) การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
๓. ด้านประสบการณ์เดิมของเด็ก (prior knowledge) การเรียนรู้สิ่งใหม่นั้นมีฐานมาจากประสบการณ์เดิมของเด็ก
๔. สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก (Teacher and child interaction) ครูต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำ กำลังใจ เอื้ออำนวยช่วยเหลือให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๕. สะท้อนความคิด (Reflective thinking) ระหว่างที่จัดกิจกรรมเรียนรู้ การสะท้อนความคิดเป็นลักษณะหนึ่งที่ต้องกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดไตร่ตรองถึงความเป็นไปได้เกี่ยวกับการกระทำที่ปฏิบัติลงไป

กุลยา ตันติผลาชีวะ. ๒๕๔๗ รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พบว่าเด็กจะรับรู้และคิดถ่ายโยงเป็นทิศทางเดียว ไม่ซับซ้อน ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยในการทำกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์จึงแบ่งออกเป็น ๔ ทักษะ คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนก ประเภททักษะการสื่อสาร และทักษะการลงความเห็น

หลักการแนวคิดการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาล “ป้องกันการทุจริต” (โครงการโรงเรียนสุจริต) ซึ่งเป็นโครงการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนมีความรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดความโปร่งใส เสมอภาคและเป็นธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๕๖, น.๑๕) ให้ความหมายถึงโครงการ โรงเรียนสุจริตไว้ดังนี้ “โรงเรียนสุจริต” (Upright School) ซึ่งเป็นโครงการที่มีการจัดการเรียน การสอนที่เน้นถึงความสำคัญของการคิดอย่างมีเหตุผลคุณค่าความดีการรู้ผิดชอบชั่วดี การภูมิใจ ในการทำความดีและรังเกียจ

การโกง รวมถึงการเติบโตไปเป็นคนเก่งที่ไม่โกง การเรียนการสอนแบบดังกล่าว เริ่มขึ้นจากการฝึกสอนเด็กในเรื่องง่ายๆ อย่างเช่น การเคารพกฎกติกาสังคมพื้นฐาน อย่างการรู้จักต่อแถวไม่พูดปด เพื่อให้เมื่อเด็กเติบโตไป จะได้สามารถเคารพกฎของสังคมที่ใหญ่ขึ้นได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๕๖, น.๕) ตั้งความหวังไว้ว่า เมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นั้น เด็กไทยจะมีทั้งความเป็นไทย และมีความกล้าหาญทางจริยธรรมควบคู่กันไป ดังนั้น นอกจากการจัดกิจกรรมฝึกอบรมจริยธรรมให้เด็กๆ แล้วโรงเรียนต่างๆ ที่เข้าร่วมในโครงการ “โรงเรียนสุจริต” ก็ยังได้ร่วมปฏิญญาตน ดังนี้

๑. เราจะร่วมมือกันป้องกันและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ
๒. เราจะปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้เป็นรูปธรรม และมีความยั่งยืน
๓. เราจะสร้างเครือข่ายความซื่อสัตย์สุจริตระหว่างโรงเรียน และชุมชน ให้เป็นรูปธรรม และมีความยั่งยืน

คุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต

๑. ทักษะกระบวนการคิด
๒. มีวินัย
๓. ซื่อสัตย์ สุจริต
๔. อยู่อย่างพอเพียง
๕. มีจิตสาธารณะ

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

๒.๑ จุดประสงค์

๑. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาจิตสำนึกของเด็กปฐมวัยที่ดี โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL
๒. เพื่อปลูกฝังและเสริมสร้างทัศนคติที่ดี มีคุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต
๓. เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีเครือข่ายการสร้าง ความซื่อสัตย์สุจริตอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน และมีความต่อเนื่อง

๒.๒ เป้าหมาย

๒.๒.๑ เชิงปริมาณ

๑. เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๓ จำนวน ๑๐ คน โรงเรียนบ้านแคนา

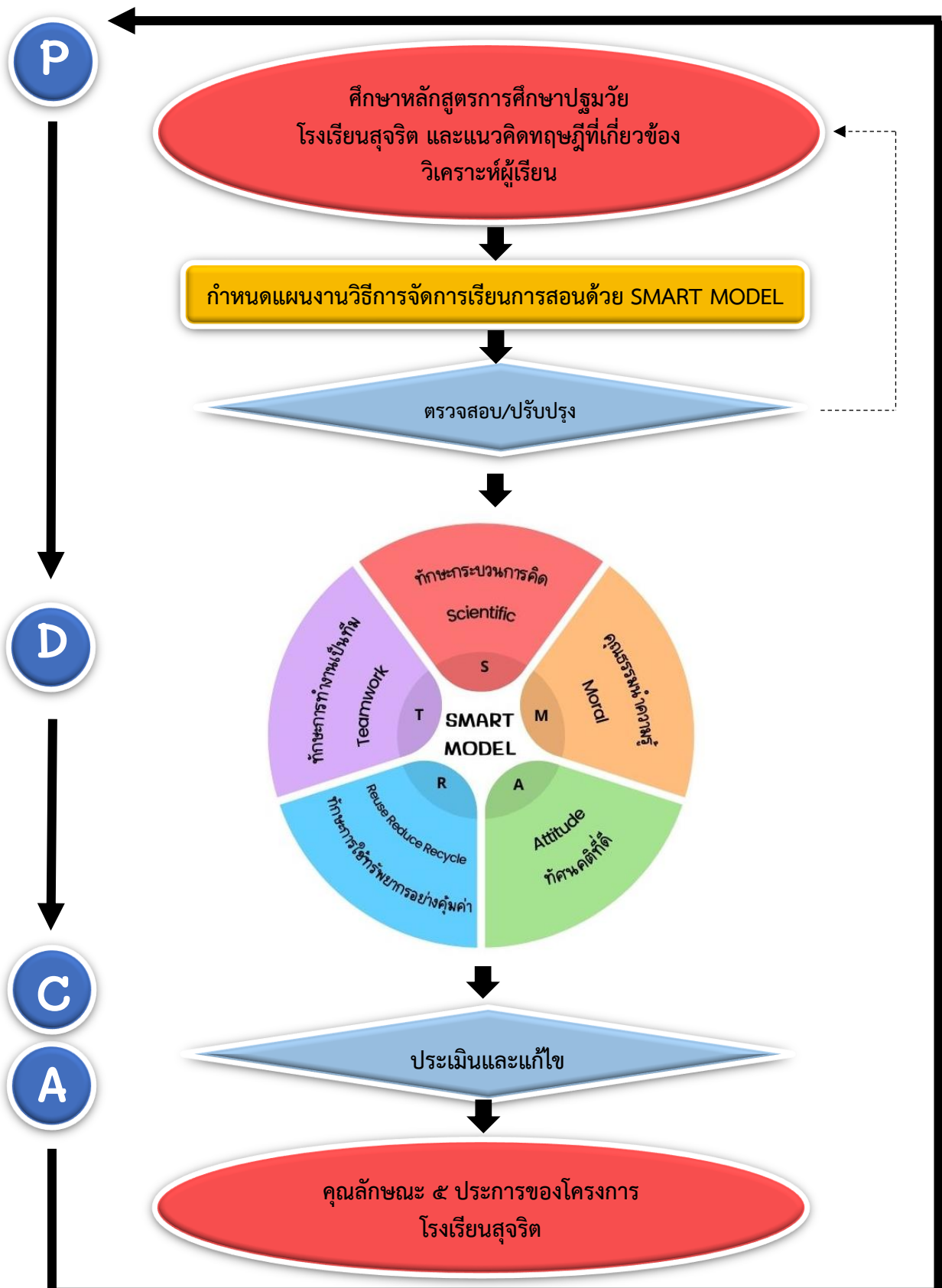
๒.๒.๒ เชิงคุณภาพ

๑. เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านแคนาทุกคน มีจิตสำนึกสุจริต สามารถนำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามคุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และเติบโตเป็นเด็กที่ดี ผ่านการสอดแทรกในรูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL

๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

กระบวนการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของ SMART MODEL เพื่อใช้ในการประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ ชั้นวางแผน (PLAN)

- ๓.๑.๑ วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา
- ๓.๑.๒ ศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
- ๓.๑.๓ ศึกษาความรู้เกี่ยวกับโครงการโรงเรียนสุจริต
- ๓.๑.๔ ศึกษาความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
- ๓.๑.๕ ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อออกแบบการจัดกิจกรรม
- ๓.๑.๖ กำหนดแผนงานวิธีการดำเนินการพัฒนาจิตสำนึก ผ่านกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์ที่สามารถสอดแทรกและสอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะ ๕ ประการของโครงการโรงเรียนสุจริต โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL
- ๓.๑.๗ เตรียมวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการทดลองกิจกรรมวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

๓.๒ ชั้นดำเนินการ (DO)

ดำเนินการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนงาน โดยนำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ SMART MODEL มาใช้ในพัฒนาคุณลักษณะ ๕ ประการของโครงการโรงเรียนสุจริต โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ดังนี้

๓.๒.๑ ครูอธิบายวิธีการดำเนินการจัดประสบการณ์เรียนรู้จากการทำกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย ๑๐ กิจกรรม เพื่อศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด และสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามโครงการโรงเรียนสุจริต ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์และ กิจกรรมสร้างสรรค์ โดยจัดกิจกรรมละ ๑ วัน รวมเป็น ๑๐ วัน พร้อมชี้แจงเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรม การดูแลรักษาความสะอาด และการปฏิบัติตามข้อตกลงที่สร้างไว้ร่วมกัน

๓.๒.๒ จัดประสบการณ์เรียนรู้สอดแทรกจิตสำนึกสุจริตตามคุณลักษณะ ๕ ประการ ของโครงการโรงเรียนสุจริต โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL ดังนี้

๑. แนะนำขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๒. ครูแนะนำวัสดุ อุปกรณ์ โดยครูสอดแทรกการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ประหยัด และลดการใช้ขยะ จากการนำวัสดุอุปกรณ์เหลือใช้ มาทำกิจกรรม เช่น การประดิษฐ์ลูกข่างจากแผ่นซีดี และเศษกระดาษ การสร้างภูเขาไฟจากขวดนมและดินน้ำมันที่เหลือ การทดลองพายุจากขวดน้ำดื่มที่เหลือใช้ การทดลองเนินน้ำจากวัสดุรอบๆตัว เป็นต้น ซึ่งเป็นการนำวัสดุอุปกรณ์ที่เหลือใช้มาทำกิจกรรมการทดลอง ฝึกการรู้จักใช้ของอย่างประหยัด เห็นคุณค่า และอยู่อย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เด็กเห็นคุณค่าของการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด รู้จักการนำกลับมาใช้ซ้ำ การนำมาประดิษฐ์ และใช้ทรัพยากรอย่างไม่ฟุ่มเฟือย R (Reuse Reduce Recycle) = **ทักษะการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า**

๓. เริ่มทำการทดลองโดยครูคอยกระตุ้นคำถามปลายเปิด เพื่อให้เด็กเกิดทักษะการคิด จากการสังเกต การจำแนกประเภท การสื่อสาร และการลงความเห็น พร้อมเชื่อมโยงกับสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน S (Scientific) = **ทักษะกระบวนการคิด** พร้อมส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ให้เด็กทำกิจกรรมระดมความคิด แสดงความคิดเห็นคิดเห็นร่วมกัน และยอมรับผล T (Teamwork) = **ทักษะการทำงานเป็นทีม**

๔. หลังการทดลองเด็กและครูร่วมกันช่วยทำความสะอาด วัสดุ อุปกรณ์ ทำความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรม และเก็บอุปกรณ์เข้าที่ด้วยตนเองอย่างเรียบร้อย A (Attitude) = **ทัศนคติที่ดี**

๕. บันทึกผลการทดลอง ตามความเข้าใจของตนเอง โดยไม่ลอกใบงานของเพื่อน ซึ่งครูคอยสอดแทรกเรื่องคุณธรรมทั้งก่อนการเริ่มกิจกรรม โดยการ ใช้หลักประชาธิปไตยให้ความเคารพในการออกเสียงความคิดเห็น ใช้เสียงข้างมากในการทำกิจกรรม ระหว่าง - หลังทำกิจกรรมสอดแทรกให้เด็กรู้จักการแบ่งปัน วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการประดิษฐ์ การทดลอง ไม่ยึดตนเองเป็นที่ตั้ง ไม่หยิ่งของเพื่อนมาเป็นของตนเอง และเด็กมีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น จากนั้นอภิปรายผลการทดลองหน้าชั้นเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อธิบายในสิ่งที่ได้ปฏิบัติมา โดยมีครูคอยอธิบายเพิ่มเติม **M (Moral) = คุณธรรมนำความรู้**

๖. สังเกตพฤติกรรมของเด็กระหว่างการทดลอง พร้อมบันทึก

๓.๓ ชั้นประเมินผล (Check)

๓.๓.๑ ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

๓.๓.๒ ประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก

๓.๓.๓ นำผลประเมินดำเนินกิจกรรมไปแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการจัดประสบการณ์ในครั้งต่อไป และต่อยอดเป็นกิจกรรมเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

๓.๔ ชั้นการปรับปรุงการดำเนินงาน (Action)

๓.๔.๑ ปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น ศึกษาการพัฒนาจิตสำนึกสุจริตของเด็กปฐมวัยจากกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เรื่องอื่นๆ และการสอดแทรกการสร้างจิตสำนึกด้วยวิธีการที่หลากหลาย

การใช้ทรัพยากรและงบประมาณ

ในการพัฒนาจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL ทั้งคุณครูและนักเรียนได้มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่นการประดิษฐ์ลูกข่างด้วยแผ่นซีดี การประดิษฐ์ภูเขาไฟจากขวดนม เป็นต้น นอกจากนี้ครู นักเรียน และผู้ปกครองเป็นผู้จัดเตรียมอุปกรณ์ เพื่อคำนึงหลักการใช้ของอย่างประหยัดและคุ้มค่าโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ตลอดจนระดมทรัพยากรจากข้างนอก ซึ่งโรงเรียนบ้านแคนา ได้รับการอนุเคราะห์เงินบริจาคจากหน่วยงานต่างๆ หลายหน่วยงาน จึงทำให้โรงเรียนบ้านแคนา มีงบประมาณเพียงพอในการที่จะขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนสุจริตได้อย่างเต็มศักยภาพ

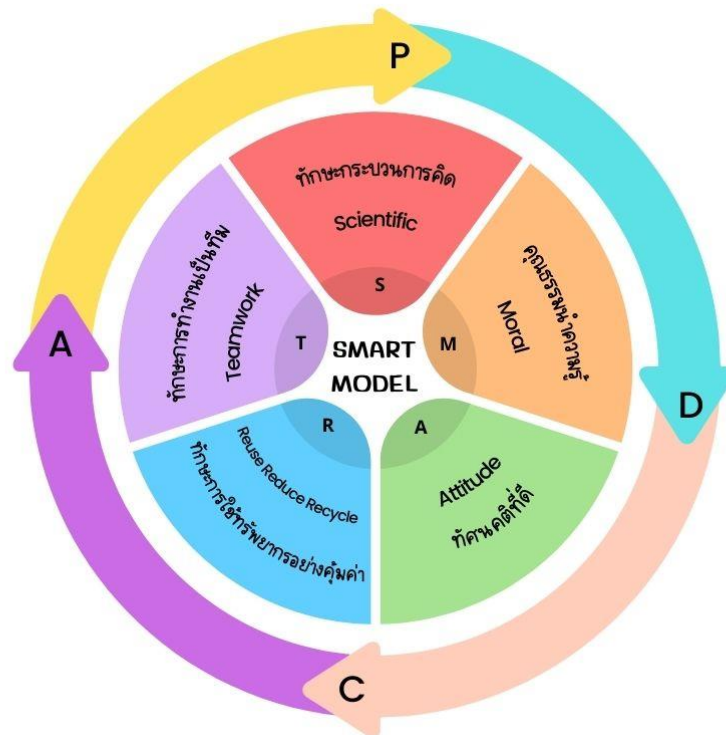
๔. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๑ ผลการดำเนินงาน

๑. เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านแคนาทุกคน ได้รับการพัฒนาจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL

๒. เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านแคนาทุกคน มีจิตสำนึกสุจริต สามารถนำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามคุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และเติบโตเป็นเด็กที่ดี ด้วยดำเนินการพัฒนาจิตสำนึกของเด็กปฐมวัยตามคุณลักษณะ ๕ ของโครงการโรงเรียนสุจริต โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL ดังนี้

การพัฒนาจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL

S (Scientific) = ทักษะกระบวนการคิด

- การระดมความคิด การแสดงความคิดเห็นคิดเห็น การเชื่อมโยงเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
- จัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

M (Moral) = คุณธรรมนำความรู้

- ไม่ลอกใบงานของเพื่อน
- ไม่หยิบของเพื่อนมาเป็นของตนเอง
- ใช้หลักประชาธิปไตยให้ความเคารพในการออกเสียงความคิดเห็น ใช้เสียงข้างมากในการทำกิจกรรม

A (Attitude) = ทัศนคติที่ดี

- รู้จักการช่วยเหลือ การแบ่งปัน
- เมื่อเสร็จกิจกรรมช่วยกันทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ ทำความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรม และเก็บอุปกรณ์เข้าที่ด้วยตนเองอย่างเรียบร้อย

R (Reuse Reduce Recycle) = ทักษะการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

- เห็นคุณค่าของการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด รู้จักลด การนำกลับมาใช้ซ้ำ การนำมาประดิษฐ์หรือแปรรูป และใช้ทรัพยากรอย่างไม่ฟุ่มเฟือย

T (Teamwork) = ทักษะการทำงานเป็นทีม

- ปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน
- ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้ สามารถทำงานเป็นกลุ่มร่วมระดมความคิด และดำเนินงานที่รับมอบมอบหมายจนสำเร็จ

๔.๒ ผลสัมฤทธิ์

จากการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามโครงการโรงเรียนสุจริต โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL ได้ผลดังนี้

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
๑. ทักษะกระบวนการคิด			
- การทดลองทักษะวิทยาศาสตร์ การสังเกต การจำแนกประเภท การสื่อสาร และการลงความเห็น	๔.๑๑	๐.๔๒	มาก
- การระดมความคิด การแสดงความคิดเห็นคิดเห็น การเชื่อมโยงเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	๓.๘๘	๐.๗๓	มาก
รวม	๓.๙๙	๐.๕๗	มาก
๒. มีวินัย			
- ปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน	๔.๑๑	๐.๓๑	มาก
- การเก็บของเข้าที่อย่างเรียบร้อย	๔.๑๑	๐.๗๓	มาก
รวม	๔.๑๑	๐.๕๒	มาก
๓. ซื่อสัตย์ สุจริต			
- ไม่ลอกใบงานของเพื่อน	๔.๔๔	๐.๘๒	มาก
- ไม่หยิบของเพื่อนมาเป็นของตนเอง	๔.๔๔	๐.๕๒	มาก
- ใช้หลักประชาธิปไตยให้ความเคารพในการออกเสียงความคิดเห็น ใช้เสียงข้างมากในการทำกิจกรรม	๔.๕๕	๐.๕๒	มาก
รวม	๔.๔๔	๐.๖๒	มาก
๔. อยู่อย่างพอเพียง			
- รู้จักการลด	๔.๑๑	๐.๔๒	มาก
- รู้จักการใช้ซ้ำ	๔.๒๒	๐.๔๘	มาก
- รู้จักการนำมาประดิษฐ์หรือการแปรรูป	๓.๗๗	๐.๔๒	มาก
รวม	๔.๐๓	๐.๔๔	มาก
๕. จิตสาธารณะ			
- จัดวาง จัดเก็บ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ที่ใช้ในการทดลองกิจกรรม	๔.๖๖	๐.๕๑	มาก
- การทำความสะอาดอุปกรณ์และสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง ปมนิสัยรักสะอาด จิตอาสา	๔.๑๑	๐.๔๒	มาก
รวม	๔.๓๘	๐.๙๓	มาก
รวม ๕ คุณลักษณะ	๔.๒๒	๐.๒๓	มาก

จากตารางพบว่า ค่าเฉลี่ยผลประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามโครงการโรงเรียนสุจริต ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ซื่อสัตย์ สุจริต มีค่าเฉลี่ย ๔.๕๕ อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ จิตสาธารณะ มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๘ อยู่ในระดับ มาก และรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะกระบวนการคิด มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๙

๔.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เด็กได้รับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๕ ประการ ตามโครงการโรงเรียนสุจริต
๒. เด็กกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น ตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก มีอิสระในการคิด สามารถเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจตนเอง
๓. เด็กได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการสื่อสาร ทักษะการวัด ทักษะการลงความเห็น
๔. เด็กมีวินัยเก็บของเข้าที่อย่างเรียบร้อยและสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนได้
๕. เด็กมีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่ลอกใบงานของเพื่อน ไม่หยิบของเพื่อนมาเป็นของตนเอง และใช้หลักประชาธิปไตยให้ความเคารพในการออกเสียงความคิดเห็นของเพื่อนร่วมกัน
๔. เด็กรู้จักการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เห็นคุณค่าการนำวัสดุ อุปกรณ์ที่เหลือใช้มาใช้ซ้ำ และสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่างๆ
๕. เด็กมีจิตอาสา ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
๖. ครูมีรูปแบบการจัดประสบการณ์การพัฒนาจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL ที่ใช้จัดการเรียนรู้กับเด็ก และสามารถเผยแพร่ให้ครูในโรงเรียนหรือต่างโรงเรียนนำไปใช้กับนักเรียนของตนเองได้
๗. ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง รับข่าวประชาสัมพันธ์จากเครือข่ายนักเรียน ผู้ปกครองเข้าร่วมนิทรรศการของเด็ก และมีความภูมิใจในตัวเด็กสามารถเป็นคนดี มีทักษะการคิด มีวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต รู้จักการประหยัด พอเพียง จิตอาสา

สอดคล้องกับคุณลักษณะ ๕ ประการของโครงการโรงเรียนสุจริต

คุณลักษณะ	กิจกรรม/วิธีการที่สอดคล้อง	ผลที่เกิดขึ้น
๑. ทักษะกระบวนการคิด	- การทดลองทักษะวิทยาศาสตร์ การสังเกต การจำแนกประเภท การสื่อสาร และการลงความเห็น - การระดมความคิด การแสดงความคิดเห็น คิดเห็นคิดเห็น การเชื่อมโยงเหตุการณ์ ในชีวิตประจำวัน	- เด็กสามารถใช้ทักษะการคิด รอบด้าน ทั้งการคิดวิเคราะห์ วางแผนและลงมือปฏิบัติ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้
๒. มีวินัย	- ปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน - ฝึกการวินัยการเก็บของเข้าที่อย่าง เรียบร้อย	เด็กรู้จักการทำตามข้อตกลง รู้จัก การรอคอย รู้จักลำดับก่อน-หลัง และเก็บของเข้าที่อย่างเรียบร้อย ได้ด้วยตนเอง
๓. ซื่อสัตย์สุจริต	- ไม่ลอกใบงานของเพื่อน - ไม่หยิบของเพื่อนมาเป็นของตนเอง - ใช้หลักประชาธิปไตยให้ความเคารพใน การออกเสียงความคิดเห็น ใช้เสียงข้าง มากในการทำกิจกรรม	- เด็กมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ ลอกของเพื่อน ทำตามความ เข้าใจของตนเอง - เด็กไม่หยิบของเพื่อนมาเป็น ของตนเอง - เด็กมีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น

๔. อยู่อย่างพอเพียง	- การนำวัสดุอุปกรณ์ที่เหลือใช้มาทำกิจกรรมการทดลอง ฝึกการรู้จักใช้ของอย่างประหยัด เห็นคุณค่า และอยู่อย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	- เด็กเห็นคุณค่าของการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด รู้จักการนำกลับมาใช้ซ้ำ การนำมาประดิษฐ์ และใช้ทรัพยากรอย่างไม่ฟุ่มเฟือย
๕. จิตสาธารณะ	- ร่วมจัดวาง จัดเก็บ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ที่ใช้ในการทดลองกิจกรรม - การทำความสะอาดอุปกรณ์และสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง บ่มนิสัยรักสะอาด จิตอาสา	- เด็กมีจิตอาสา ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

กิจกรรมที่สอดคล้องกับปฏิญญาโรงเรียนสุจริต

ปฏิญญา	กิจกรรม/วิธีการที่สอดคล้อง	ผลที่เกิดขึ้น
๑. การปลูกฝัง	- การสร้างทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์คนดี ตามหลัก SMART MODEL และสอดแทรกความรู้ ความเข้าใจ คุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต	- เด็กมีความรู้ เกิดทักษะกระบวนการคิดอย่างมีความสุข และสามารถปฏิบัติตามคุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต เชื่อมโยงและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้
๒. การป้องกัน	- การจัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ ที่สอดแทรกคุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต เพื่อขณะการจัดประสบการณ์เรียนรู้	- เด็กมีประสบการณ์จากการเรียนรู้คุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต เป็นคนดี มีวินัย และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่นได้
๓. การสร้างเครือข่าย	- การทำงานร่วมกันกับเพื่อนในห้องเป็นทีม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ - การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและและนักเรียนห้องอื่นๆ	- เด็กสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ - เด็กสามารถเผยแพร่กิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการรับชมและแสดงความคิดเห็น - นักเรียนมีเครือข่ายเป็นเด็กปฐมวัยห้องอื่นๆ มาร่วมกิจกรรมด้วย

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

๑. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรม มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ตลอดจนให้คำปรึกษา แนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ตามคุณลักษณะของโครงการโรงเรียนสุจริต และอัตลักษณ์ของโรงเรียน

๒. ด้านครู มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็กอย่างตั้งใจ ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องด้วยความสุข และเห็นคุณค่า ของสิ่งที่ทำ

๓. ด้านเด็ก นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านแคนาทุกคน เข้าร่วมการพัฒนาจิตสำนึกของเด็ก ปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีกระบวนการคิดที่อิสระ กล้าแสดงออก มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ รู้จักการ พอเพียง มีจิตสาธารณะ พึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมี เรียนรู้อย่างมีความสุขด้วยข้อตกลงตามความสนใจของเด็ก ร่วมกัน และให้ความร่วมมือ จนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

๔. ด้านผู้ปกครอง เห็นความสำคัญของกิจกรรมการพัฒนาจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL ที่ช่วยเสริมสร้างพฤติกรรม คุณลักษณะ ๕ ประการ ตามโครงการโรงเรียนสุจริต โดยให้การสนับสนุน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง คอยติดตาม สอบถาม ผ่านไลน์กลุ่มของเด็กนักเรียน และรับข่าว ประชาสัมพันธ์ เข้าร่วมนิทรรศการของเด็ก

๖. บทเรียนที่ได้รับ

จากการนำนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณลักษณะ ๕ ประการ ตามโครงการโรงเรียนสุจริต สร้างเมล็ดพันธุ์ใหม่ โดยใช้กระบวนการการพัฒนาจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านแคนา สู่เด็กดี เป็นกระบวนการดำเนินงานตามที่ออกแบบไว้ ส่งผลให้เด็กเกิดทักษะกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ ในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ด้วยกระบวนการ สืบเสาะหาความรู้ คิดแก้ปัญหา ระดม ความคิด มีทักษะการทำงานเป็นทีม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ร่วมแสดงความคิดเห็น เชื่อมโยง เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน มีระเบียบวินัยในการทำงาน จากกระบวนการทดลองที่เป็นขั้นตอนทาง วิทยาศาสตร์ ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการทดลอง มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น เห็นคุณค่าของการใช้ วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด รู้จักความพอเพียง และมีจิตอาสา ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน มีความ ภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง จนเกิดเป็นพฤติกรรมตามคุณลักษณะโรงเรียนสุจริต ๕ ประการ ซึ่ง กระบวนการดังกล่าวต้องอาศัยการดำเนินงานจากทุกฝ่ายงานทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และเด็ก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC ร่วมกัน ในการแก้ไข ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และพร้อมพัฒนา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ข้อสังเกต

๑. การพัฒนาจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL ที่ช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมคุณลักษณะ ๕ ประการ ตามโครงการโรงเรียน สุจริต เกิดได้จากความร่วมมือหลายฝ่าย โดยเฉพาะเด็ก ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา เด็กมีความสุข มีความ พร้อมที่จะเรียนรู้ เนื่องจากเด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม ทำให้เด็กเรียนรู้มีความสุข ตามความ สนใจของตนเอง และสามารถปฏิบัติลงไปได้ด้วยดี

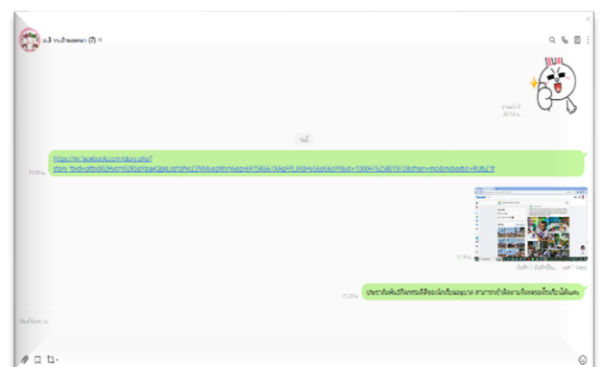
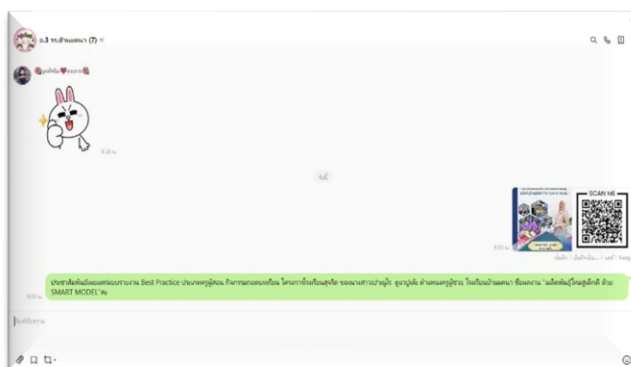
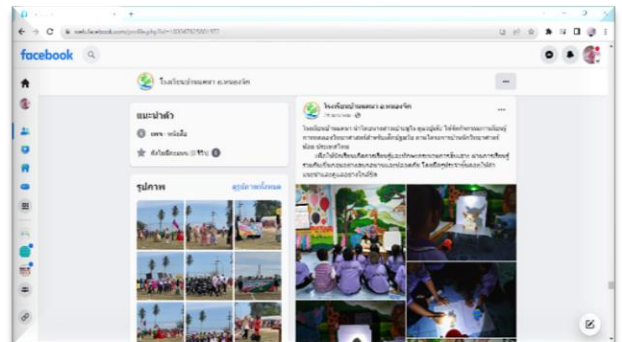
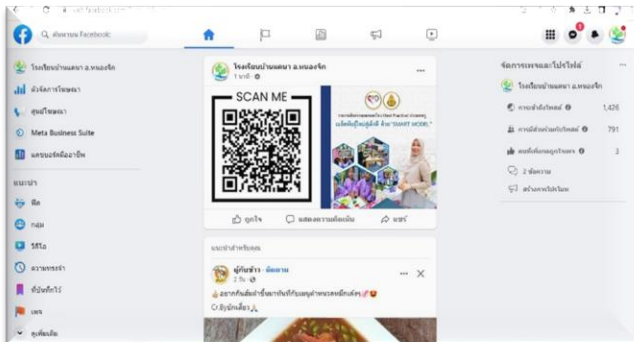
๒. การออกแบบกิจกรรมการพัฒนา มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่เป็นเครื่องมือการดำเนินงานให้บรรลุตามจุดประสงค์ ซึ่งกระบวนการ PDCA เป็นกระบวนการสามารถตอบโจทย์การดำเนินงานครั้งนี้เป็นอย่างดี เพราะกระบวนการ PDCA เป็นเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาและทำให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องจนเป็นวงจร จากการนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการดำเนินการพัฒนาจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ SMART MODEL ที่ช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมคุณลักษณะ ๕ ประการ ตามโครงการโรงเรียนสุจริต สามารถบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓. ผู้ปกครองแสดงความยินดีและชื่นชม ยอมรับ ในกิจกรรมการจัดประสบการณ์ว่า สามารถส่งเสริมให้ลูกของตนเองมีพฤติกรรมที่ดี มีทักษะการคิด เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และพร้อมสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าวต่อไป

๗. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

๗.๑ การเผยแพร่

๑. เผยแพร่ผลงานเข้าสู่เว็บเพจ Facebook โรงเรียนบ้านแคนา อ.หนองจิก
๒. เผยแพร่ผลงานให้กับผู้ปกครองผ่าน Line กลุ่มผู้ปกครอง และจัดนิทรรศการ
๓. เผยแพร่ผลงานให้กับเพื่อนครูในโรงเรียนและต่างโรงเรียน

๗.๒ การได้รับการยอมรับและรางวัลที่ได้รับ

โรงเรียนบ้านแคนา ดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนภายใต้การบริหารงานของผู้บริหารและมิพัฒนาการที่ดียิ่งอย่างต่อเนื่อง และได้รับรางวัลต่างๆ อย่างหลากหลาย จากการพัฒนาของโรงเรียน ซึ่งปีการศึกษา ๒๕๖๕ โรงเรียนได้รับรางวัลดังนี้

๑. การส่งเสริมครูในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
๒. การส่งเสริมครูผู้นำนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ ๒๑
๓. สถานศึกษาสะอาดปลอดภัย ป้องกันโรคโควิด ๑๙
๔. รางวัล “โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.ระดับ ๑ ดาว”
๕. รางวัล “สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข” ดีเด่น ระดับเงิน
๖. รางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเงิน “โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข”
๗. รางวัลชมเชยระดับปฐมวัย แพทย์สาธารณสุขโรงเรียนบ้านแคนา
๘. โรงเรียนคุณภาพ “โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย” ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระดับปฐมวัย

จากการปฏิบัติงานของครู ตามนโยบายของโรงเรียนภายใต้การบริหารงานบริหารของผู้อำนวยการโรงเรียน ในปีการศึกษา ๒๕๖๕ ครูได้มีการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ จนได้เกียรติบัตรดังนี้

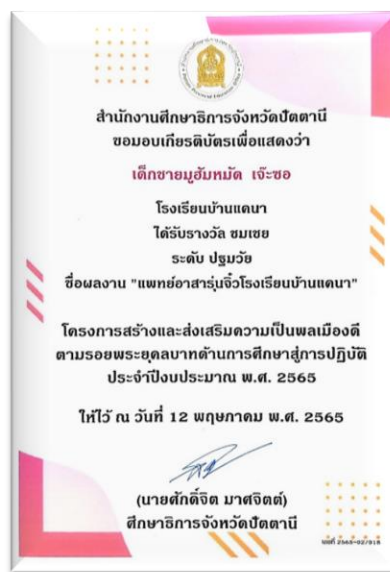
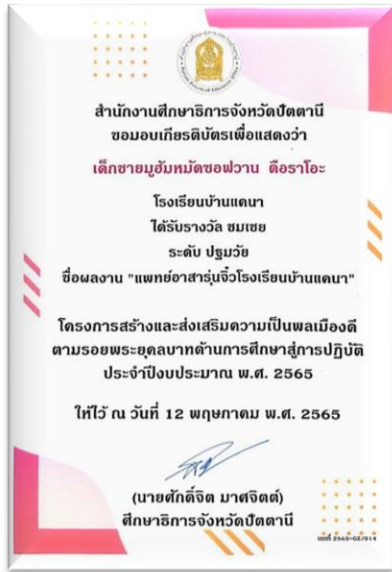
๑. ครูต้นแบบในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
๒. ครูผู้นำนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ ๒๑
๓. ครูผู้สอนนักเรียน ได้รับรางวัลระดับทอง รองชนะเลิศอันดับ ๒ กิจกรรมการสร้างภาพด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ระดับชั้นปฐมวัย งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ชบาบานการศึกษาตานี ๑ ปี ๒๕๖๕ ระดับศูนย์เครือข่าย
๔. ได้รับรางวัลผู้รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา “ระดับเงิน” ปีการศึกษา ๒๕๖๕
๕. ผ่านการอบรมขั้นพื้นฐานโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย
๖. ผ่านการอบรมขั้นปฏิบัติโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย
๗. การอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างความรู้ด้านสุจริต
๘. การอบรมโครงการเรียนรู้ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

จากการปฏิบัติงานของครูและนักเรียน ตามนโยบายของโรงเรียนภายใต้การบริหารงานบริหารของผู้อำนวยการโรงเรียน ในปีการศึกษา ๒๕๖๕ นักเรียนได้มีการพัฒนาตนเอง จนได้รับเกียรติบัตร เป็นผลงาน ดังนี้

๑. รางวัลชมเชยระดับปฐมวัย แพทย์อาสาสู่วิชาโรงเรียนบ้านแคนา
๒. รางวัลระดับเหรียญทอง รองชนะเลิศอันดับ ๒ “การสร้างภาพด้วยการ ฉีก ตัด ปะ” ระดับปฐมวัย งานศิลปหัตถกรรม ขยายการศึกษาตानी ปีการศึกษา ๒๕๖๕

๘. ข้อเสนอแนะ

นำผลที่เกิดขึ้นไปแลกเปลี่ยน และเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับชั้นอนุบาลอื่นๆ และสถานศึกษาอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาจิตสำนึกสุจริตตามโครงการโรงเรียนสุจริตต่อไป

ภาคผนวก

ทักษะกระบวนการคิด

มีวินัย

ปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำกิจกรรม และทำผลงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

รู้จักการรอคอย เข้าแถวเข้าร่วมกิจกรรมตามลำดับก่อน-หลัง

เก็บของเข้าที่อย่างเรียบร้อยได้ด้วยตนเอง

ชื่อสัตว์สุจริต

ไม่ลอกใบงานหรือผลงานของเพื่อน

ไม่หยิบของเพื่อนมาเป็นของตนเอง

ใช้หลักประชาธิปไตยให้ความเคารพในการออกเสียงความคิดเห็น ใช้เสียงข้างมากในการทำกิจกรรม

อยู่อย่างพอเพียง

การใช้วัสดุอุปกรณ์เหลือใช้ มาทำกิจกรรมการทดลองเนิ่นน้ำ ได้แก่ ฝาน้ำตีม ถ้วยพลาสติก

การใช้วัสดุอุปกรณ์เหลือใช้ มาทำกิจกรรมการทดลองกักน้ำไว้ได้ ได้แก่ เศษกระดาษ แก้วน้ำ และขวดน้ำตีม

การใช้วัสดุอุปกรณ์เหลือใช้มาทำกิจกรรมการทดลองเทอร์นาโดในขวด ได้แก่ ขวดน้ำตีมพลาสติก

การใช้วัสดุอุปกรณ์เหลือใช้มาทำกิจกรรมการทดลองลูกข้างหลากสี ได้แก่ เศษกระดาษ และแผ่นซีดี

การใช้วัสดุอุปกรณ์เหลือใช้มาใช้ซ้ำทำกิจกรรมการทดลองภูเขาไฟระเบิด ได้แก่ ดินน้ำมัน สีสผสมอาหาร ขวดนม และจานกระดาษ

การใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด มาทำกิจกรรมการทดลองการละลายของน้ำตาล ได้แก่ น้ำตาลก้อน น้ำมัน และสีผสมอาหาร

จิตสาธารณะ

เด็กมีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ร่วมจัดวาง จัดเก็บ วัสดุ อุปกรณ์ และจัดสถานที่ที่ใช้
ในการทดลองกิจกรรม ทำความสะอาดอุปกรณ์ และห้องเรียนหลังจัดกิจกรรมการทดลอง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๖). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (๒๕๔๕). **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพฯ: เอดิชั่น เพรส โปรดักส์ จำกัด.
- ประสาธน์ เนื่องเฉลิม (๒๕๔๖, กรกฎาคม). “การสอนวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย”, วารสารการศึกษาปฐมวัย. ๗(๓) : ๒๓ - ๒๕.
- สัมพันธ์ สมประสงค์. (๒๕๕๔). **การพัฒนาแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเครือข่ายที่ ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๑**.วิทยานิพนธ์ ค.ม.ราชบุรี:มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- Ministry of Education. (๒๐๐๔). **Early childhood curriculum manual B.E. ๒๕๔๖** (age ๓-๕ year olds). Bangkok: Ministry of Education. (in Thai)
- Roadrangka, V., & Dachakupt, P. (๒๐๐๓). **Developing thinking skills of teachers using science process skills activities** (๒nd ed.). Bangkok: The Master Group Management. (in Thai)
- Saguansri, C. (๒๐๐๗). **Early childhood and science process skills**. (Teaching Publications, Thepsatri Rajabhat University). (in Thai)

กิจกรรมที่ใช้ในการจัดประสบการณ์สร้างและพัฒนาจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย ตามคุณลักษณะ ๕ ประการ
ของโครงการโรงเรียนสุจริต โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

SMART MODEL

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	หมายเหตุ
๑	เนื้่นน้ำ	
๒	กักน้ำไว้ได้	
๓	แสงเลี้ยวเบน	
๔	ภูเขาไฟระเบิด	
๕	ลูกข่างหลากสี	
๖	ภาพเคลื่อนไหว	
๗	สนุกกับฟองสบู่	
๘	ทอร์นาโดในขวด	
๙	การละลายของน้ำตาล	
๑๐	พับหรือตัดก็ทับกันสนิท	

หมายเหตุ : จัดประสบการณ์เรียนรู้ช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามโครงการโรงเรียนสุจริต
 ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านแคนา

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการ	ระดับพฤติกรรม				
	๕	๔	๓	๒	๑
๑. ทักษะกระบวนการคิด					
- การทดลองทักษะวิทยาศาสตร์ การสังเกต การจำแนกประเภท การสื่อสาร และการลงความเห็น					
- การระดมความคิด การแสดงความคิดเห็นคิดเห็น การเชื่อมโยงเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน					
รวม					
๒. มีวินัย					
- ปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน					
- การเก็บของเข้าที่อย่างเรียบร้อย					
รวม					
๓. ซื่อสัตย์ สุจริต					
- ไม่ลอกใบงานของเพื่อน					
- ไม่หยิบของเพื่อนมาเป็นของตนเอง					
- ใช้หลักประชาธิปไตยให้ความเคารพในการออกเสียงความคิดเห็น ใช้เสียงข้างมากในการทำกิจกรรม					
รวม					
๔. อยู่อย่างพอเพียง					
- รู้จักการลด					
- รู้จักการใช้ซ้ำ					
- รู้จักการนำมาประดิษฐ์หรือการแปรรูป					
รวม					
๕. จิตสาธารณะ					
- จัดวาง จัดเก็บ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง กิจกรรม					
- การทำความสะอาดอุปกรณ์และสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง ปมนิสัยรักสะอาด จิตอาสา					
รวม					
รวม ๕ ลักษณะ					
ค่าเฉลี่ย					

หมายเหตุ ระดับคุณลักษณะ ๕ = มากที่สุด ๔ = มาก ๓ = ปานกลาง ๒ = น้อย ๑ = น้อยที่สุด

โรงเรียนบ้านแคนา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๑

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

